

ኸታበት ሄፓታይተስ ኤ Hepatitis A Vaccine

ኸታበት ኣብ ዝሓለፉ 50 ዓመታት ኣብ ካናዳ ኹብ ዝኾነ ይኹን ካልእ ናይ ጥዕና ስጉምቲ ንላዕሊ ህይወት ሰባት ኣድሒኑ እዩ።

ኸታበት ሄፓታይተስ ኤ እንታይ እዩ?

ኸታበት ሄፓታይተስ ኤ ካብ ረኽሲ ቫይረስ ሄፓታይተስ ኤ ዝከላኸል እዩ። እዚ ኸፍሊ እዚ ብጥዕና ካናዳ ተቐባልነት ረኺቡ እዩ።

ኸታበት ሄፓታይተስ ኤ ከወስድ ዘለዎ መን እዩ?

እቲ ኸታበት ሄፓታይተስ ኤ ነቶም 6 ወርሕን ካብኡ ንላዕልን ዝዕድሚኦም እዩ ዝወሃብ። መብዛሕትኡ ግዜ እንተወሓደ ብ 6 ወርሒ ኣፈላላይ ብተኸታታሊ 2 ዓቕን መድሃኒት እዩ ይወሃብ።

እቲ ኸታበት ሄፓታይተስ ኤ ንልዑል ሓደጋ ረኽሲ ወይ ከቢድ ሕማም ንዘለዎም ሰባት ብነጻ ዝወሃብ ኮይኑ፣ ንሳቶም ድማ፣

- እቶም ሄምፊልያ ዘለዎም ወይ ብተደጋጋሚ ደም ወይ ፍርያት ደም ዝወስዱ ሰባት
- እቶም ዘይሕጋዊ ሓሸሽ ዝውግኡ ወይ ንሓሸሽ ዝጥቀሙ፣ ሽጋራ ዘትክኹ፣ ወይ ዝውግኡ መሳርሒታት ዝካፈሉ
- ምስ ካልኣት ደቂ ተባዕትዮ ጾታዊ ርክብ ዝፍጽሙ ደቂ ተባዕትዮ
- እቶም ኤችኤይቪ፣ ሄፓታይተስ ቢ ወይ ሄፓታይተስ ሲ ረኽሲ ዘለዎም፣ ወይ ሕዳር ሕማም ጸላም ከብዲ ዘለዎም
- እቶም ሱር ዋህዮ ምትካል ዝነበሮም
- እቶም ምትካል ጸላም ከብዲ ንቕጻሊ ዝገብሩ ወይ ዝገበሩ
- እሱራት ሓደ መኣሪ ጥቅኒ
- እቶም ምስ ብቫይረስ ሄፓታይተስ ኤ ዝተለኸፉ ሰባት ጥብቂ ርክብ ዘለዎም ሰባት - ከም ኣብ ሓደ ዝነበሩ ሰባት፣ ጾታዊ መጻምድቲ፣ ናይ ቀረባ ኣዕሩኽ፣ ከምኡ'ውን ኣብ ሓደ መዓልታዊ መዕበዩ ህጻናት ዝነበሩ
- እቶም ረኽሲ ሄፓታይተስ ኤ ዘለዎ ሰብ ዝተዳለወ ምግብ ዝበልዑ ሰባት
- ካብ 6 ወርሒ ክሳብ 18 ዓመት ዝዕድሚኦም ደቀባት ህጻናትን ኣባጽሕን። ህጻናት ኣብ 6 ወርሒ ዕድሚኦም ቀዳማይ ዓቕን መድሃኒት ከወስዱ ከለዉ፣ ኣብ 18 ወርሒ ድማ ካልኣይ ዓቕን መድሃኒት ይወስዱ። ዓበይቲ ህጻናት እንተ ወሓደ 6 ወርሒ ኣብ መንጎ ዓቕን መድሃኒት ዘለዎ 2 ዓቕን ኸትክን ይድልዮም

ኤችኤይቪ ዘለዎም ውልቀሰባት 3 ዓቕን ናይቲ ኸታበት ከወስዱ

ኣለዎም። እቲ ካልኣይ ዓቕን መድሃኒት ካብቲ ቐዳማይ ዓቕን 1 ወርሒ ጸኒሑ እዩ ዝወሃብ። እቲ ሳልሳይ ዓቕን መድሃኒት ድሕሪ 5 ወርሒ ይወሃብ።

ንሄፓታይተስ ኤ ዝተቐላዕኻ እንተ ኾይንካ፣ ሕማም ንምክልኻል ኣብ ውሽጢ 14 መዓልታት ካብቲ ዝተቐላዕኻሉ ግዜ 1 ዓቕን መድሃኒት ናይቲ ኸታበት ክትወስድ ኣለካ። እዚ ብነጻ እዩ ዝወሃብ።

እቲ ኸታበት ምስ ቫይረስ ሄፓታይተስ ኤ ክራኸቡ ወይ ክዝርግሑ ዝኸእሉ ሰባት እውን ይምከር እዩ፣ ግን ብነጻ ኣይወሃብን እዩ፣ ንሳቶም ድማ፣

- ኣብ ሃገራት፣ ብፍላይ ድማ ኣብ ገጠራት፣ ሄፓታይተስ ኤ ልሙድ ዝኾነለን ከባብታት ዝነበሩ፣ ዝሰርሑ ወይ ዝጓዱዎ
- ካብ ሄፓታይተስ ኤ ልሙድ ዝኾነለን ሃገራት ዝመጹ ዘዕብይዎም ህጻናት ኣብ ዝወይ ናይ ቀረባ ርክብ ዘለዎም
- ካብ ሄፓታይተስ ኤ ልሙድ ዝኾነለን ሃገራት ዝመጹ ስደተኛታት
- ኣተሓሕዞ ምግብ
- እቶም ብዙሓት ናይ ጾታዊ ርክብ መጻምድቲ ዘለዎም ሰባት
- ቀጻሊ ረኽሲ ሄፓታይተስ ኤ ኣብ ዘለዎ ልምዓታዊ ብድሆታት ዘለዎም ሰባት ዝከፍኹኑ ነበርትን ሰራሕተኛታት ትካላትን
- ሓለውቲ መካነ-እንስሳታት፣ ሓካይም እንስሳታትን ሰብ ዘይኮኑ ፕራይመት ዝሕዙ ተመራመርትን
- እቶም ኣብ ምርምር ቫይረስ ሄፓታይተስ ኤ፣ ወይ ምፍራይ ኸታበት ሄፓታይተስ ኤ ዝነጥፉ ሰባት

ናይ ኩሎም ዝተረኽቡ ኸታበታት ምምዝጋብ ኣገዳሲ እዩ።

ኸታበት ሄፓታይተስ ኤ እንታይ ረብሓታት ኣለዉዎ?

እቲ ኸታበት ካብ ረኽሲ ሄፓታይተስ ኤ ንምክልኻል ዝበለጸ መንገዲ እዩ። ኸታበት ኸትክተብ ከለኻ፣ ንኻልኣት እውን ክትከላኸል ትሕግዝ።

ድሕሪ እቲ ኸታበት ከመጽእ ዝኸእል ግብረ መልሲ እንታይ እዩ?

ኸታበታት ኣዝዮም ውሑሳት እዮም። ካብ ብሄፓታይተስ ኤ ምትካዝ ነቲ ኸታበት ምውሳድ ኣዝዮ ውሑሶ እዩ።

ልሙዳት ምላሽ ናይቲ ኸታበት፣ እቲ ክታበት ኣብ ዝተዋህበሉ ቦታ ቃንዛ፣ ምቕያሕን ምሕባጥን ዘጠቓለለ ክኸውን ይኸእል እዩ። ሕማም ርእሲ፣ ድኻም፣ ረስኒ፣ ዕግርግር ምባል፣ ተምላሽን

ተቆማጥን እውን ድሕሪ እቲ ኸታበት ምውሳድ ከጋጥም ይኸእል እዩ። እዞም ምላሻት ቀለልቲ ኮይኖም ብሓፈሻ ካብ 1 ክሳብ 2 መዓልታት ዝጸንሑ እዮም።

አሰታሚኖሬን (ንኡብነት ታይለኖልጫ) ወይ ኢብዩፕሮሬን (ንኡብነት ኦድቪልጫ) ንረስኒ ወይ ቃንዛ ኸስምዓካ ኸሎ ከወሃብ ይኸእል እዩ። ASA (ንኡብነት ኣስፓሪንጫ) ጠንቂ ሕማም ረይ ሲንድሮም ከኸውን ስለ ዝኸእል ትሕቲ 18 ዓመት ንዝዕድሚኡ ዝኾነ ይኹን ሰብ ከወሃብ ዮብሉን።

ብዛዕባ ረይ ሲንድሮም ዝበለጸ ሓበሬታ እንተ ደሊኻ ኣብ [HealthLinkBC File #84 Reye Syndrome](#). ርእ።

ዝኾነ ይኹን ኸታበት ድሕሪ ምውሳድካ ን15 ደቐይቕ ኣብቲ ክለኒክ ምጽናሕ ኣገዳሲ እዩ። ምኽንያቱ ኣዝዩ ሳሕቲ ዝረኣ ተኸእሎ ኣሎ። ካብ ሚልዮን ትሕቲ 1፣ ኣናፊላክሲስ ዝበሃል መፍርሒ-ህይወት ኣለርጂክ ግብረ-መልሲ ኣሎ። እዚ ድማ ቆጭ ኣፍልቢ፣ ጸገም ምስትንፋስ ወይ ምሕባጥ ጎሮሮ፣ መልሓስ ወይ ከንፈር ከጠቓልል ይኸእል እዩ። እዚ ግብረ-መልሲ እንተተፈጠሩ፣ ኣላዩ ከንክን ጥዕናኻ ክሕከም ይኸእል እዩ። ህጹጽ ሕክምና ኤፒነፍሪን (ኣድሪናሊን) ምምሕዳርን ብኣምቡላንስ ናብቲ ዝቐረበ ክፍሊ ህጹጽ ረድኤት ምትሕልላፍን የጠቓልል። ካብቲ ክለኒክ ምስ ወጻእካ ምልክታት እንተተራእዮምካ፣ ናብ 9-1-1 ወይ ናብቲ ናይ ከባቢኻ ህጹጽ ቁጽሪ ደውል።

ኩሉ ግዜ ከቢድ ወይ ዘይተጸበኻዮ ግብረ-መልሲ ኣብ ጥዕናኻ ኣብ ዘጋጥመካ ንወሃቢ ከንክን ጥዕናኻ ጸብጸብ ምሃብ ኣገዳሲ እዩ።

እቲ ኸታበት ከወስድ ዘይግብኡ መን እዩ?

ቅድሚ ሕጂ ንዝተወሰደ ዓቕን ኸታበት ሄፓታይተስ ኤ፣ ወይ ዝኾነ ይኹን ክፋል ናይቲ ኸታበት ንህይወትካ ኣብ ሓዲጋ ዘእቱ ምላሽ እንተ ኣጋጢሙካ፣ ምስ ኣላዩ ከንክን ጥዕናኻ ተዘራረብ። ኒዮማይሲን ሓዊሱ፣ ወይ ናብ ላቴክስ ይርከብዎም።

ብሰንኪ ሰዓል ወይ ካልእ ቀለል ሕማም ኸታበት ምድንጓይ ኣየድልን። ይኹን እምበር፣ ዝኾነ ስክፍታታት እንተሃልዩካ፣ ምስ ኣላዩ ከንክን ጥዕናኻ ተዘራረብ።

ሄፓታይተስ ኤ እንታይ እዩ?

ሄፓታይተስ ኤ ንጸላም ኩብዲ ዘጥቅዕ ቫይረስ እዩ። ገለ ካብ ምልክታት ሕማም ሄፓታይተስ ኤ ድኻም፣ ረስኒ፣ ዕግርግር ምባልን ተምላሽን፣ ሽውሃትካ ምስኣን፣ ቃንዛ ኩብዲ፣ ጸሊም ሽንቲ፣ ፍሕሽው ሰገራን ዓንቃሪቦ (ምብጫው ቆርቦትን ዓይንን) ከኹን ይኸእሉ እዮም። ገሊኦም ሰባት ብፍላይ ኣንኣሽቱ ህጻናት ዝኾነ ይኹን ዓይነት ምልክታት ዘይክህልዎም ይኸእል እዩ።

ረኽሲ ሄፓታይተስ ኤ ሳሕቲ እዩ ሞት ዘስዕብ፣ ቡቲ ቫይረስ ዝተለኸፉ ካብ 200 ሰባት ኣስታት 1 ይመውት እዩ። ብሰንኪ ረኽሲ ሄፓታይተስ ኤ ናይ ሞት ሓዲጋ ኣብ 50 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም ሰባት ዝለዓለ እዩ።

ሄፓታይተስ ኤ ብኸመይ ይላበድ?

እቲ ቫይረስ ሄፓታይተስ ኤ ኣብ መዓንጣ (ሰገራ) ናይቶም ቡቲ ሕማም ዝተለኸፉ ሰባት እዩ ዝርከብ። ረኽሲ ሄፓታይተስ ኤ ዘለዎም ሰባት ብግቡእ ኢዶም ከይተሓጸቡ ሽቓቕ ዝጥቀሙ ሰባት፣ ብምድላው ምግቢ ወይ ብኸልእ ኢድ-ናብ-ኣፍ ብምርኻብ ነቲ ቫይረስ ናብ ካልኣት ከመሓልፍዎ ይኸእሉ እዮም። እቲ ሕማም ብጸታዊ ርኩብ፣ ወይ ድማ ኣብ ዘይሕጋዊ ኣጠቓቕማ እጽ(ድራግ) ዝጥቀሙ መሳርሒታት ከም መርፍእ ወይ ሻምብቆ ብምክፋል እውን ክላበድ ይኸእል እዩ።

ሄፓታይተስ ኤ ዝተበከለ ማይ ብምስታይ፣ ወይ ክኣ ጥረ ወይ ብዙሕ ዘይበሰለ ዛዕጎል ዘለዎ ዓሳ (ሴልፊሽ) ብምብላዕ፣ ከም ካራቢን፣ ቅላሚት፣ ኣይስተር ወይ ብርስሓት ዝተበከለ ሞሰል እውን ክላበድ ይኸእል እዩ።

ብሱል ንእሽቶይ ፍቓድ

ወለዲ ወይ ኣለይትን ደቆምን ንኸታበት ፍቓድ ንምርካብ ክመደየጡ ይምከር። ትሕቲ 19 ዓመት ዝዕድሚኦም ህጻናት፣ ንነፍሲ ወከፍ ኸታበት ዘለዎ ረብሓን ክህሉ ዝኸእል ግብረ-መልስን ከምኡ'ውን ክታበት ናይ ዘይምኸታብ ከምጽኡ ዝኸእል ሓዲጋን ክርድኡ ዝኸእሉ፣ ብሕጋዊ መንገዲ ክታበት ክሰማምዑ ወይ ክነጽግዎ ይኸእሉ እዮም። ብዛዕባ ብሱላት ንእሽቶ ፍቓደኛ ምዃን ተወሳኺ ሓበሬታ እንተ ደሊኻ ኣብ [HealthLinkBC File #119 The Infants Act, Mature Minor Consent and Immunization](#). ርእ።

ብዛዕባ ኸታበት ተወሳኺ ሓበሬታ እንተ ደሊኻ [ImmunizeBC](#) ኣብ <https://immunizebc.ca/>. ርእ።

ንተወሳኺ ኣርእስታት ፋይል [HealthLinkBC](#)፣ ኣብ www.HealthLinkBC.ca/more/resources/healthlink-bc-files ወይ ኣብ ከባቢኻ ዝርከብ ክፍሊ ህዝባዊ ጥዕና ተወከስ። ንዘይህጹጽ ናይ ጥዕና ሓበሬታን ምኽርን ኣብ B.C. ንምርካብ፣ ኣብ www.HealthLinkBC.ca ተወከሱ ወይ ብ 8-1-1 (ነጻ ቴሌፎን) ደውል። ንምስማዕ ዝተሰኣኖን ናይ ምስማዕ-ጸገም ዘለዎምን ሓገዝ ንምርካብ ብ 7-1-1 ደውል። ኣገልግሎት ትርጉም ብልዕሊ 130 ቋንቋታት ብዝሓተትካዮ ክርከብ ይኸእል እዩ።

